

ДАР ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИДОРҲОИ БУЗУРГ БА КОР АНДОХТА ШУДАНД ВА СОХТМОНИ ЯК ҚАТОР ИНШООТИ НАВИ ЭНЕРГЕТИКӢ ОҒОЗ ЁФТ

5 декабр Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев дар маросими тантанавии ба кор даровардан ва оғози сохтмони иқтидорҳо ва иншооти нави энергетикӣ ва инфрасохтор иштирок намуд.

Дар ин чорабинӣ вазири энергетика ва инфрасохтори Аморати Муттаҳидаи Араб Суҳайл ал-Мазруӣ, вазири энергетика ва захираҳои табиӣ Ҷумҳурии Туркия Алпарслон Байроқдор, вазири энергетикаи Ҷумҳурии Озарбойҷон Парвиз Шаҳбозов, вазири энергетикаи Ҷумҳурии Қирғизистон Талайбек Ибраев, инчунин намоёндагони Бонки ҷаҳонӣ, Бонки аврупоӣи таҷдид ва рушд, Бонки руш-

ди Осиё, Бонки осиеӣи сармоягузори инфрасохторӣ, Бонки исломии рушд ва ширкатҳои пешсаф, аз ҷумла ACWA Power (Арабистони Саудӣ), Aksa Enerji, Cengiz Enerji (Туркия), Masdar (АМА),

China Energy, Datang, Sinoma, Poly CNTIC, Eaglerise (Чин), EDF, Voltalia, TotalEnergies (Франса), Siemens Energy (Олмон) ва Nebras Power (Қатар) иштирок дошанд. Иншооти нави 42 иқтидори нави

тавлидӣ, фанигардонӣ ва истеҳсоли ва дигар зерсохторҳои энергетикӣ ба маблағи умумии 11 миллиард доллар чузъи стратегияи бузурге мебошад, ки дар кишвари мо ба хотири таҳкими иқтидори энергетикаи

миллӣ татбиқ мегардад.

(Давомаш дар саҳ.2).
 Сурати Хидмати матбуоти
 Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон.

СУХАНРОНИИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ДАР КОНФРОНСИ «ЭНЕРГЕТИКАИ УСТУВОР — ҚАДАМИ БОВАРИНОК БА ОЯНДАИ ЎЗБЕКИСТОНИ НАВ»

ВОХҶҮРИҲО БО РОҶБАРОНИ ҲАЙАТҲОИ НАМОЯНДАГОНИ ХОРИҶӢ

Дўстони азии!
 Хонумҳо ва ҷанобон!
 Имрӯз мо дар низоми энергетикаи кишвар ислоҳоти васеъмисқерсо бо назардошти ниёзҳои ва талаботи иқтисодиёт ва аҳолии бо суръат афзоянда амали мекунем. Ноил шудан ба ду ҳадафи муҳимро вазири асосии худ муайян кардем.
Якум, таъмини боэътибор ва беҳитлофи ҳамаи соҳаҳо ва минтақаҳо бо энергия.
Дуюм, иҷрои ин нақшаҳо аз ҳисоби манбаъҳои муосири, аз ҷиҳати экологӣ тоза ва барқароршавандаи энергия.
 Қайд кардан ҷои асосӣ аст, ки солҳои охири ба системаи энергетикаи 35 миллиард доллар сармояи хориҷӣ ҷалб шудааст ва неругоҳҳои нави маърузи баҳарбардорӣ қарор гирифта, 9 ҳазор мегаватт иқтидори нави ба истифода дода шудааст. Дар натиҷа ҳаҷми истеҳсоли барқ аз 60 миллиард килловатт-соати соли 2017 соли ҷорӣ то 85 миллиард килловатт-соат афзоиш ёфт. Чолиби диққат аст, ки неругоҳҳои офтобӣ ва бодӣ тақрибан бо иқтидори 5 ҳазор мегаватт ва неругоҳҳои обӣ бо иқтидори 400 мегаватт ба кор дароварда шуданд. Дар соли ҷорӣ ҳиссаи энергияи «сабз» дар маҷмуи қувваҳои истеҳсоли ба 30 фоиз мерасад.
 Илова бар ин, дар баҳши ҳусусӣ, манзилҳои истиқоматӣ ва объектҳои иҷтимоӣ панелҳои худии офтобӣ ба ҳаҷми 2 ҳазор мегаватт насб карда шуданд. Тахминан соли ҷорӣ онҳо боз тақрибан 2 миллиард килловатт-соат энергияи алтернативӣ истеҳсол карданд. Дар минтақаҳо 69 ҳазор километр хатҳои интиқоли барқ, 14 ҳазор трансформатор ва зеристгоҳҳои баландишдари наасозӣ карда

шуданд.
 Ин гуна ислоҳот дар соҳа барои рушди корхонаҳои маҳаллӣ заминаи қайи фароҳам меорад. Аз аввали сол ин корхонаҳо барои сохтмони неругоҳҳои нави ва шабакаҳои маводи сохтмонӣ, конструксияҳои металлӣ, кабелҳо ва таҷҳизоти барқӣ ба маблағи 700 миллион доллар интиқол дода, хидматҳои лоиҳаши, муҳандисӣ ва сохтмонӣ пешниҳод намуданд.
 Мисол меорам. Неругоҳи барқии обии аввалини НБО каскади Норин бо қувваи 38 мегаватт танҳо бо истифодаи маҳсулоти маҳаллӣ ба кор дароварда шуд.
 Итминондорам, ки ширкатҳои сохтмонӣ, муҳандисии барқӣ ва хидматрасонии мо, ки ба рушди ин бахш саҳм мегузоранд, ногузир ба ширкатҳои бузурги миллий таъдид меёбанд, ки ба стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯ мебошанд.
 Дар давои ин рӯз, метавон барҳақ гуфт, ки корхонаҳои нави, ки «Angren Energo» барои истеҳсоли 15 ҳазор трансформатор дар як сол ва «Uzhydopower» бо 155 агрегати обӣ ба кор мебардоранд, ояндаи ҷаҳонро даранд.
 Дўстони азии!
 Дар дастовард ва муваффақиятҳои мо дар соҳаи энергетика саҳми бебаҳои шумо барин сармоягузори эҳтимоли ва шарикони боэътибор, хеле бузург аст.
 Аз фурсати истифода бурда, ба ҷаноби Суҳайл ал-Мазруӣ, вазири энергетика ва инфрасохтори Аморати Муттаҳидаи Араб, ҷаноби Алпарслон Байроқдор, вазири энергетика ва захираҳои табиӣ Ҷумҳурии Туркия, ҷаноби Парвиз Шаҳбозов, вазири энергетикаи Озарбойҷон, ҷаноби Таалайбек Ибраев, вазири энергетикаи Ҷумҳурии Қирғизистон, ки сармояҳои бузург ворид карда, пешрафтатари технологияҳоро ҷорӣ менамоянд, изҳори сипос мекунам.
 Ҳамчунин сипоси худро ба ширкатҳои саудӣ «ACWA Power», ширкатҳои туркӣ «AKSA» ва «Cengiz Enerji», ширкати АМА-и «Masdar», ширкатҳои чинӣ «China Energy», «Datang», «Sinoma»,

«Poly», «CNTIC», «Eagle Ray», ширкатҳои фаронсавӣ «EDF», «Voltalia», «Total Energies», ширкати олмонӣ «Siemens Energy» ва қатари «Nebras», инчунин намоёндагони Бонки ҷаҳонӣ, Бонки аврупоӣи таҷдид ва рушд, Бонки рушди Осиё, Бонки сармоягузори инфрасохторӣ Осиё, Бонки исломии рушд ва дигар муассасаҳои молиявӣ изҳор мекунам.
 Дўстони азии!
 Имрӯз ҳамаи шумо 42 объекти нави энергетикӣ ва инфрасохторӣ ба кор дароварда мешавад, ки арзиши умумии онҳо тақрибан 11 миллиард долларро ташкил медиҳад ва саҳми калон дар рушди соҳа хоҳанд дошт. Ҳамчунин оғози сохтмони 21 лоиҳаи навро эълон мекунем. Аз ҷумла, дар минтақаҳои мо 16 неругоҳи офтобӣ, бодӣ, гармӣ ва обӣ бо қувваи умумии 3 500 мегаватт ба кор мебароянд.
 Пас аз пурра ба кор даровардан онҳо метавонанд солона 15 миллиард килловатт-соат неруи барқ истеҳсол кунанд. Дар натиҷа соли оянда истеҳсоли энергияи «сабз» ба 23 миллиард килловатт-соат мерасад. Таваҷҷуҳ намоед, ин маънои онро дорад, ки истеъмоли солонаи барқ аз ҷониби аҳолии Ўзбекистон пурра таъмин карда мешавад.
 Муҳимтар аз ҳама, бо истифодаи энергияи «тоза» истеъмоли газӣ табиӣ қариб 7 миллиард метри мукабб қошқош мекунанд.
 Имрӯз мо ҳамчунин 10 низоми захиракунии энергияро бо иқтидори 1245 мегаватт ба кор меандозем. Ин имкон медиҳад, ки дар соатҳои муқарраршуда ба шабака боз 1,5 миллиард килловатт-соат неруи барқ интиқол дода шавад.
 11 зеристгоҳи бузург ва 420 километр хатҳои баландишдари интиқоли барқ, ки ҳоло ба истифода дода мешаванд, барои кори устувор ва боэътиборди низоми хидмат хоҳанд кард.
 Иштирокчиёни муҳтарамии чорабинӣ! Мо ният надорем бо дастовардҳои худ қоне шавем. Дар панҷ соли оянда бо ҷалби зиёда аз 150 миллиард дол-

лар сармояи хориҷӣ ҳазорон иншооти саноятӣ ва инфрасохторӣ ба кор меандозем ва ҷойҳои кории сёрдаромад меофарем.
 Бо мақсади фароҳам овардани шароити мусоид барои аҳолии, дар мавзӯҳои «Янги Ўзбекистон» ва дигар минтақаҳои зиёда аз 800 ҳазор хона дар биноҳои бисёршароӣ аз нигоҳи энергетикӣ каммасраф сохта мешавад.
 Бо фароҳам овардани муҳити ҷолиб барои ширкатҳо дар соҳаҳои нави, аз ҷумла IT, зехни сунӣ ва интернетӣ ашӣ, шумораи кластерҳои муосири суперкомпютерӣ ва марказҳои маълумотро зиёд хоҳем кард.
 Меҳоҳам қайд намоям, ки ширкати саудӣ «Data Volt» аллакай корҳои сохтмони маркази маълумотро бо иқтидори 500 мегаватт бо сармоягузори 3 миллиард доллар оғоз кардааст.
 Ин гуна корҳои бузург талабот ва эҳтиҷ ба неруи барқро ҳадди ақал 1,5 баробар зиёд мекунанд. Дар робита ба ин меҳоҳам дар бораи нақшаҳои наздики худ таваққуф намоям.
Якум, барои қоне намудани талаботи рӯ ба афзоиш ба неруи барқ то соли 2030 зиёда аз 17 ҳазор мегаватт иқтидорҳои иловагии энергияи барқароршаванда ба истифода дода мешаванд.
 Дар натиҷа ҳиссаи энергияи «сабз» дар ҳаҷми умумии тавлиди то 54 фоиз расонида мешавад. Дар ин самт оғози иқтидорҳои «сабз» бо ҳаҷми 3,5 ҳазор мегаватт ба маблағи 3 миллиард 300 миллион доллар дар Ҷумҳурии Қароқалпоқистон, вилоятҳои Бухоро, Қашқадарё ва Тошканд қадами бузург хоҳад шуд.
 Барои пайвасти қардани иқтидорҳои нави ба низоми ягонаи энергетикӣ 6 ҳазор километр хатҳои баландишдари кашаида мешаванд. Аз ҷумла, соли оянда 1 ҳазор километр хатҳои кашаида, дар зеристгоҳҳои иқтидорҳои иловагӣ то 6 ҳазор мегаватт ташкил карда мешаванд.

Дар мулоқот бо ҳайати намоёндагон тахти сарвари вазири энергетика ва инфрасохтори Аморати Муттаҳидаи Араб Суҳайл Ал-Мазруӣ, роҳбари ширкати «Masdar» Муҳаммад Чамил Ал-Рамаҳӣ, роҳбари ширкати «Etihad Water & Electricity» Юсуф ал-Алӣ ва роҳбари ширкати «TAQA Water Solutions» Аҳмад ал-Шамсӣ низ иштирок карданд.
 Дар оғози мулоқот вазири сарвари давлатамон саломии Президенти АМА Шайх Муҳаммад Ол Наҳаён, Сарвазир ва Амири Дубай Шайх Муҳаммад Ол Мактум, ноиби Президент Шайх Мансур Ол Наҳаён ва валиаҳди Аморати Абу-Дабӣ Шайх Халид Оли Наҳаёнро расонд.
 Масъалаҳои таҳкими минбаъдаи дўстӣ ва шарикӣи стратегияи Ўзбекистон ва АМА баррасӣ шуд.
 Рушди босуръати ҳамкории дар тамоми самтҳо бо қаноатмандӣ қайд гардид. Ҳаҷми мубодилаи мол, шумораи корхонаҳои муштарак ва парвозҳои байни кишварҳо пайвасти меафзоёд. Бастиаи лоиҳаҳо ба 20 миллиард доллар расидааст.
 Чораҳои оморасозӣ ва пешбурди лоиҳаҳо дар баҳшҳои нақлиёту логистика, ҳуқуқворӣ, қону металлургия, энергетика ва дигар самтҳои афзалиятнок баррасӣ шуд.
 Солҳои охири дар соҳаи энергетика

танҳо бо ширкати «Masdar» дар минтақаҳои Ўзбекистон 6 лоиҳа бо арзиши умумии 1,5 миллиард доллар амалӣ гардид.
 Имрӯз дар вилояти Бухоро неругоҳи нави офтобӣ ва низоми нигоҳдори энергия ба кор дароварда шуд, дар вилояти Қашқадарё бошад, сохтмони чунин иншоот бо арзиши беш аз 600 миллион доллар оғоз ёфт.
 Роҳбарони ширкатҳои АМА ба Президент дар бораи нақшаҳои сохтмони неругоҳҳои барқӣ бодӣ ва иқтидорҳои нигоҳдори энергия, неругоҳҳои барқӣ обӣ, инчунин рафти бунёди иншооти обтаъмоли маълумот доданд.
 Дар мулоқот бо ҳайати намоёндагон тахти роҳбарии вазири энергетика ва захираҳои табиӣ Ҷумҳурии Туркия Алпарслон Байроқдор, роҳбари ширкати маъруфи «AKSA»-и Туркия Чамил Қазонҷӣ ва роҳбари «Cengiz Energy» Аҳмет Чингиз низ иштирок карданд.
 Дар оғози мулоқот меҳмони олимпиадом ба роҳбарии давлати мо салом ва орузҳои самимонаи Президенти Туркия Реҷеп Таййип Эрдоғонро расонд.
 Масъалаҳои рушди минбаъдаи шарикӣи стратегияи ҳамкории ба муносибати таҳкими бисёрсамтаи байни Ўзбекистон ва Туркияро баррасӣ намуданд.

СУХАНРОНИИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ДАР КОНФРОНСИ «ЭНЕРГЕТИКАИ УСТУВОР — ҚАДАМИ БОВАРИНОК БА ОЯНДАИ ЎЗБЕКИСТОНИ НАВ»

(Аввалаш дар саҳ. 1).

Дуоим, дар натиҷаи ислохоти соҳаи тавлиди неруи барқ мо оид ба ҷалби сармояи мустақими хориҷӣ дар асоси шароити давлатӣ-хусусӣ таҷрибаи калон ба даст овардем. Аз соли ҷорӣ мо тамоюлҳои шарикӣ хусусиро на танҳо дар тавлиди барқ, балки дар интиқоли он ба истеъмолкунандагон низ таъкид менамоем. Аз ҷумла, бо ширкати туркия «Акса Электрик» оиди ба идоракунии хусусӣ супоридани шабакаҳои барқии минтақавии Самарқанд ба созиш расидем. Дар доираи лоиҳа, ин ширкат шабакаро ба идоракунии амалиёти мегирад, сармоягузори мекунанд, хатро навсозӣ намуда, талафоти тадриҷан дубаробар коҳиш медиҳад. Дар натиҷа солана 20 миллион доллар сарфа карда мешавад.

Бо таъкид ба ин таҷриба, соли оянда ба сармоягузори идоракунии шабакаҳои барқии виллоятҳои Чиззаҳ ва Сирдарё ва соли 2027 виллоятҳои Намангон ва Тошканд пешниҳод карда мешавад.

Сеюм, мо дастгирии истифодаи манбаҳои алтернативии энергияро аз ҷониби аҳоли идора мекунем.

Дар соли нав, бо истифода аз таҷрибаи Чин, дар ҳудуди 300 маҳалла дар ҳамкорӣ бо аҳоли неругоҳҳои офтобӣ бо иқтидори 107 мегаватт насб карда мешаванд. Ин лоиҳаи иҷтимоӣ ба таври васеъ таъкиб шуда, барои 30 ҳазор оилаи камбизоат дастрасӣ ба энергияи «сабз»-ро таъмин мекунанд. Онҳо метавонанд бо фуруши барқи изофӣ ба шабака даромад низ ба даст оваранд. Соҳибкории мо, бо истифодаи самарабахши захираҳои об, имсол неругоҳҳои хурд ва микроНБО бо иқтидори 40 мегаватт сохтанд. Дар натиҷа 120 миллион киловатт-соат барқ истеҳсол гардида, барои онҳо манбаи иловагии даромад фароҳам омад.

Соли оянда неругоҳҳои хурд ва микроНБО бо иқтидори 65 мегаватт бунёд мешаванд. Ба шарофати ин лоиҳаҳо таъминоти барқи 80 ҳазор хонавода ба таври кулӣ бехтар мегардад.

Чорум, дар конфронси иқлими COP-30, ки ба наздикӣ дар Бразилия баргузор гардид, мо бо ташаббуси худ дар доираи Со-

зишномаи Париж уҳдадори муҳимро ба зимма гирифтём. Аз ҷумла, мақсад гузоштем, ки то соли 2035 партови гази зарароварро 50 фоиз коҳиш диҳем.

Дар ҳамкорӣ бо Бонки ҷаҳонӣ таъбиқи аввалин лоиҳаи инноватсионии ҷаҳон таҳти унвони «CRAFT»-ро оғоз кардем. Дар доираи лоиҳа ба эътибор гирифта шуд, ки Ўзбекистон 23 миллион тонна гази гулхонаиро коҳиш додааст. Системаи қарзҳои карбон ҷорӣ гардида, савдои воҳидҳои карбон дар сатҳи байналмилалӣ оғоз ёфт.

Бояд таъкид кард, ки танҳо имсол 17 корхонаи бузурги саноати мо ба низоми сертификатҳои байналмилалӣи энергияи «сабз» гузаштанд. Бо гузаронидани 30 фоизи истеҳсолот ба энергияи «тоза» ҷойбастии маҳсулоти онҳо дар бозорҳои байналмилалӣ ба таври назаррас афзоиш меёбад. Дар ду соли наздик шумораи чунин корхонаҳоро то 100 мерасонем.

Панҷум, дар солҳои охир ба тӯфайли афзоиши назарраси иқтидорҳои тавлиди мо ҳамкориҳоро бо кишварҳои ҳамсоя дар самти ташкили бозори ягонаи энергетикӣ мустақам намудем.

Бо мақсади истифодаи самарабахш ва идоракунии муштарак иқтидори гидроэнергетикӣ минтақаи мо, соли оянда дар ҳамкорӣ бо Қирғизистон ва Қазоқистон маблағгузори лоиҳаи «НБО-1 Қамбарота»-ро оғоз мекунем.

Дар ин чо меҳодам ба талошҳои қатъии роҳбарияти Озарбойҷон ва Қазоқистон, ки дар доираи лоиҳаи «долони сабз» барои содироти неруи барқ ба Аврупо ҳамкории зич доранд, тавачҷуи махсус ҷалб намоям. Иштирокчиёни муҳтарамин чорабинӣ!

Ҳамаи лоиҳаҳо, ки имрӯз оғоз меёбанд, рушди иқтисодиро таъмин намуда, дарҳои имкониятҳои навро барои наслҳои оянда боз мекунанд. Бо чунин суръат ва ташаббусҳои ҷиддий мо, бешубҳа, модели нави низоми муосири энергетикӣро бунёд хоҳем кард. Дар фарҷом, бори дигар меҳодам ба намоёндагони соҳаи энергетика, ҳамаи коргарон, муҳандисон ва шарикони хориҷии мо, ки дар таъбиқи ин лоиҳаҳо фаъолнома иштирок доранд, изҳори сипос намоям.

Ба шумо саломатӣ, қувват, неру ва қомеъҳои бузург таманно дорам.

Чун аъна дар ҳафтаи аввали моҳи декабр «Ҳафтаи ҷомеаи шаҳрвандӣ» баргузор гардид. Дар доираи ҳафта форуми миллии Созмонҳои ғайридавлативу ғайритаҷриятӣ, мулоқотҳои кушод, конфронсҳои байналмилалӣ баргузор гардида, дар доираи он қорҳо, ки дар соҳаи институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ анҷом дода мешаванд ва пешниҳодҳо барои рушди минбаъдаи ин бахш таҳия карда шуд.

ФАЪОЛИЯТИ ИНСТИТУТҲОИ ҶОМЕАИ ШАҲРВАНДӢ ЭЪТИРОФ ГАРДИД

Ҳафтаи ҷомеаи шаҳрвандӣ дар Қасри эҷодиёти ҷавонони пойтахт рӯйи қор омада, дар он ақсоиҳо ва маҳсулоте, ки аз ҷониби шахсонӣ дорони маънӯбӣ омода карда шудаанд, ба намоиш гузошта шуд.

Дар муҳокимаи мизи муддавар, ки ба муаррифи гузориши миллий дар бораи «Ҳолат ва тамоюлҳои рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ» бахшида шуд, намоёндагони Шӯрои асосотиасияи миллии СФҶ Ўзбекистон, Саридораи иттиҳоди маҳаллаҳо, Иттиҳоди расонаҳои миллии Ўзбекистон, инчунин як қатор мақомоти давлатӣ ва институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ иштирок карданд.

Бояд таъкид намуд, ки ҳадафи асосии гузориши миллий аз арзёбии объективӣ ваъзӣ кунунии ҷомеаи шаҳрвандӣ, ки дар кишварамон дар натиҷаи ислохоти демократӣ ташаққу ёфтааст, дастовардҳои СФҶ ва муайян намудани самтҳои стратегӣ оянда иборат мешавад.

Инчунин гуфта шуд, ки санадҳои меъърифу ҳуқуқие, ки солҳои охири қабул гардидаанд, заминаи қомилан навро дар самти дастгирии фаъолияти институтҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ гузоштаанд. Аз ҷумла, дар таъкияти мақоми институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ Конститутсияи Ўзбекистон дар таҳрири нави мақоми муҳим бозид ва ворид гардидаани боби махсуси XIII бо номи «Институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ» дар Конститутсияи ҳамчун як рӯйдоди таърихӣ эътироф карда шуд.

Дар Конститутсияи низоми институтҳои шаҳрвандӣ ба таври возеҳ муайян гардида, ба он иттиҳодиҳои ҷамъияти, дигар созмонҳои ғайридавлативу ғайритаҷриятӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрвандӣ (маҳаллаҳо) ва воститоҳои ахбори оммавӣ дохил карда шудаанд.

— Ҳоло беш аз 200 санади меъърифу ҳуқуқие, ки ба танзими фаъолияти институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ нигаронида шудаанд, амал мекунанд, — гуфт директори Маркази таҳлили ҷараёнҳои

демократӣ, депутати Палатаи қонунгузори Олий Маҷлиси Азамат Пардаев. — Аз ҷумла, соли 2021 «Консенсия» рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ дар солҳои 2021-2025» тасдиқ гардид, ки қорҳои соҳаро ба сатҳи сифатан навардошта, дурномаи кӯтоҳмуддат ва миёнамуҳлатӣ рушди ҷомеаи шаҳрвандиро дар кишвар муайян кард.

Дар натиҷаи сатҳи баланди тавачҷуи ва дастгирии имрӯз дар Ўзбекистон 9627 созмони ғайриҳуқуматӣ, 9008 мақомоти худидоракунии шаҳрвандӣ, 2490 воститоҳои ахбори оммавӣ ва тақрибан 3000 созмони ғуноғуни ҷамъияти фаъолият дошта, дар онҳо беш аз 150 ҳазор нафар қор мекунанд. Дар соли 2025 барои дастгирии давлатии ташаббусҳои ва лоиҳаҳои муҳими институтҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ 1 триллион 200 миллиард сӯм ҷудо карда шуд.

— Таъриба ва арзишҳои кишварӣ мо дар соҳаи рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ эътирофи байналмилалӣ пайдо мекунанд, — гуфт сарвари иттиҳоди маҳаллаҳои Ўзбекистон Х. Кетмонов. — Аз ҷумла, таърибаи беназирӣ Ўзбекистон дар ислохоти «низоми маҳалла» аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ баланд арзёбӣ мешавад.

Дар мамалакати мо маҳалла қисми муҳими ҳаёти ҷомеа аст. Нақши маҳалла дар қорҳои додани камбизоатӣ, таъмини шӯғли аҳоли, бартарафсозии мушкилоти иҷтимоии шаҳрвандон беҳамто аст. Дар айни замон, маҳаллаҳо фонди махсуси худро доранд, ки ин ҷиҳати дастгирии моддии шахсонӣ танҳо, қуҳансолони якка, маънӯб ва ғайра нақши муҳим мекӯшад. Барномаҳои «Маҳаллаи овоз аз камбизоатӣ», «Маҳаллаи овоз аз беқорӣ», «Маҳаллаи овоз аз талоқ», дар ҳалли мушкилоти чунин соҳаҳо аҳамияти бештар пайдо мекунанд.

Набия НОДИРОВА,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

ВОҲӢРИҲО БО РОҲБАРОНИ ҲАЙАТҲОИ НАМОЯНДАГОНИ ХОРИҶӢ

(Аввалаш дар саҳ. 1).

Дар сатҳи олий рушд кардани ҳамкориҳои дуҷониба бо қаноатмандии бузург таъкид шуд. Нишондиҳандаҳои савдо ва сармоягузори мутақобила, теъдоди корхонаҳои муштарак ва парвозҳои мустақими ҳавоӣ меафзоианд.

Таъкид гардида, ки ширкатҳои туркӣ дар мамалакати мо фаъолияти самарабахш доранд, ақсоиҳо бо онҳо лоиҳаҳои сохтмони неругоҳҳои барқи муосир бо иқтидори умумии 1,8 гигаваатт ва арзиши 1 миллиард доллар муваффақона амалӣ мегарданд.

Ба пешбурди лоиҳаҳои нави ҳамкорӣ дар соҳаҳои энергетика ва геология, аз ҷумла, маҳаллисозии технологияҳои муосир, истеҳсоли тақзиоти энергетикӣ, тақвими додани идоракунии шабакаҳои тақсимотӣ, ақсоиҳо ба қор даровардани қорҳои ояндадор ва омодасозии кадрҳо барои соҳаи диққати махсус дода шуд.

Дар оғози воҳӯрӣ бо вазири энергетикаи Ҷумҳурии Озарбойҷон Парвиз Шайхбозов, меҳмони олимпиадаи роҳбарии кишварӣ мо саломии самимӣ ва таманноҳои гарми Президенти Озарбойҷон Ильҳом Алиевро расонд.

Масъалаҳои густириш ва тақвими минбаъдаи шарикӣ стратегӣ ва ҳампаймониҳои Ўзбекистон ва Озарбойҷон баррасӣ шуданд.

Бо қаноатмандӣ зикр гардид, ки робитаҳо дар ҳамаи сатҳҳои фаъолият, мубодилаи мол мунтазам меафзоианд ва ҳамкориҳо дар соҳаи энерге-

тика муваффақона ҷараён доранд.

Аҳамияти пешбарии лоиҳаҳои муштарак дар бахшҳои нафтӣ, газ, қорҳои геологияи ҷустуҷӯӣ, рушди энергияи «сабз» ва саноати кимийӣ таъкид гардид.

Дар оғози воҳӯрӣ бо вазири энергетикаи Ҷумҳурии Қирғизистон Таалайбек Ибраев, меҳмони олимпиадаи роҳбарии кишварамон саломии самимии Президенти Ҷумҳурии Қирғизистон Садрӣ Чапаровро расонд.

Масъалаҳои тақвими минбаъдаи муносибатҳои дӯстӣ, ҳамсоғии неқ ва шарикӣ стратегӣ миёни Ўзбекистон ва Қирғизистон, аз ҷумла дар соҳаи энергетика баррасӣ шуданд.

Рушди босуръати муносибатҳои дуҷониба бо қаноатмандӣ таъкид гардида. Аз аввали соли ҷорӣ мубодилаи мол 17 фоиз афзуда, ҳаҷми боркашонӣ бештар шудааст. Дар бахшҳои афзалиятноки иқтисодиёт лоиҳаҳои ҳамкорӣ бомуваффақият таъкиб мешаванд.

Дар соҳаи энергетика ҳамкориҳои мутақобилан судманд роҳандозӣ шудааст. Таъминоти устувор ва транзити неруи барқ идора мекунанд, дар энергетикаи «сабз» лоиҳаҳои умедбахш таҳия мегарданд.

Роҳбарии Ўзбекистон аҳамияти амиктар кардани ҳамкорӣ дар бахшҳои энергетикаи обӣ, пешбурди самаранокӣ лоиҳаҳои муштаракӣ молики аҳамияти минтақавӣ, пеш аз ҳама, лоиҳаи сохтмони «Неругоҳи барқи обии Қамбарота-1»-ро таъкид кард.

Дар мулоқот бо Раиси

Маркази иртибототи байналмилалӣ Чин Лун Юйсан масъалаҳои рушди минбаъдаи муносибатҳои шарикӣ стратегӣи ҷамъияти дар марҳилаи нави робитаҳои Ўзбекистон ва Чин, инчунин тақвими ҳамкории фарҳангиву гуманитарӣ баррасӣ шуданд.

Таъкид гардид, ки марказ дар мустаҳкамсозии ҳамкории бисёрсамтаи мамлакатамон бо Чин саҳми назаррас мегузорад.

Як қатор лоиҳаҳо оид ба рушди инфрасохтор, сармоягузори ва саноати «сабз» ба таври муштарак амалӣ шуданд. Дар соҳаҳои геология ва кишоварзӣ лоиҳаҳо ба маблағи беш аз 1 миллиард доллар таҳия мешаванд.

Зарурати идора додани мубодилаи фаъол дар бахшҳои таълим, илм, фарҳанг ва сайёҳӣ таъкид шуд.

Маркази мазкур, ки соли 1984 таъсис ёфтааст, бо беш аз 160 мамалакати ҷаҳон робитаҳои фарҳангӣ, илмӣ ва маърифатӣ барқарор кардааст. Се намоёндагони байналмилалӣ доранд.

Дар рафти музокирот бо роҳбарони ширкатҳои пешсафи Чин масъалаҳои густириш ҳамкории амалӣ, пешбурди лоиҳаҳои кооператсионӣ мутақобилан судманд, ки ба ҷорӣ намудани технологияҳои муосир ва ҳалли муҳандисӣ дар соҳаи энергетикӣ нигаронида шудаанд, мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Афзудани тавачҷуи ширкатҳои чинӣ бобати таъбиқи лоиҳаҳо дар Ўзбекистон бо қаноатмандӣ таъкид шуд. Та-

Раиси ширкати «Sinoma Energy» Мэн Синлин дар бораи ҷараёни сохтмони неругоҳи барқи бодӣ ва қорхонаи барои маҳаллисозии истеҳсоли қарҳои турбинаҳои бодӣ маълумот дод. Инчунин, дар бораи ҳалли технологияе, ки ширкат барои қоркарди партов дар саноати кимийӣ ва сохтмони пешниҳод мекунанд, табудули назар карданд. Зарурати суръат бахшидан ба қорҳо дар доираи ин лоиҳаҳо таъкид гардид.

Бо директори генералии ширкати «Universal Energy» Нан Йи чораҳои суръат бахшидан ба сохтмони неругоҳи бодӣ дар минтақаҳои мамлакат баррасӣ шуд.

Бо Раиси Шӯрои директори ширкати «China General Technology» Кан Хубо масъалаҳои истифодаи самаранокӣ неругоҳи когенератсионӣ, ки чанде пеш ба қор даромад, муҳокима намуданд. Аз рӯйи тавсеаи фаъолияти сармоягузори ширкат дар Ўзбекистон тавофуқ ҳосил гардид.

Роҳбарии давлат нақшаҳои директори генералии ширкати «Poly Changda Engineering» Мяо Дзунчун оид ба сохтмони низоми нигоҳдори энергия дар соли оянда ҳамчун идомии мантикии неругоҳи офтобӣ, ки имрӯз ба қор дароварда шуд, дастгирий намуд.

Дар мулоқот бо ҳайати намоёндагони ширкатҳои Арабистони Саудӣ таҳти роҳбарии ҳамраиси Шӯрои соҳибкории Ўзбекистон — Саудия, роҳбарии ширкати «ACWA Power» Муҳаммад Абунайян

ЎЗА.

Нақлиёти ҷамъияти

ТАРТИБОТИ НАВ ДАР АВТОБУСҲО ЧӢ НАТИҶА ДОД?

Солҳои охири дар пойтахти мамлакат бобати рушди фаъолияти нақлиёти ҷамъияти қорҳои шоиста анҷом ёфтанд. Парки автобусҳо дубаробар васеъ гардида, шумораи умумии онҳо қариб ба 1,9 ҳазор адад расид. Фосилаи ҳаракат аз 30 дақиқа то 15 дақиқа кӯтоҳ карда шуд. Дар натиҷаи чунин ислохоти судманд, шумораи афроде, ки аз автобусҳо истифода мекунанд, дар як рӯз ба 1,4 миллион нафар расид. Боз яке аз ислохоте, ки дар ин самт таъкиб гардид — аз 1 январӣ соли 2025 дар нақлиёти ҷамъиятии шаҳри Тошканд пардохти роҳқорӣ бо пули нақд бекор карда шуд. Хуб, пас аз таъбиқи ин ислохот чӣ гуна натиҷаҳо ба даст омаданд? Минбаъд дар ин самт иҷрои чӣ ҳел қорҳо дар назар аст. Мо дар ин бора бо котиби матбуоти Вазорати нақлиёт Наврӯз АШУРМАТОВ суҳбат кардем.

— Аз оғози соли равон бо мақсади таъмини шаффофият дар пардохти роҳқорӣ, ҷамъоварию пураи даромад, кам кардани вобастагии молиявӣ ронанда ва афзоиши амният дар нақлиёти ҷамъияти пардохти роҳқорӣ бо пули нақд бекор карда шуд, — гуфт Н.Ашурматов. — Бояд гуфт, ки пас аз ҷорӣ гардидаани тартиби навар қатор натиҷаҳои муқабат ба даст омаданд. Аз ҷумла, ҳолатҳои қоидавайронкунӣ дар нақлиёти ҷамъияти дубаробар кам гардид. Ғайр аз ин, пештар ронандагони автобусҳо бо мақсади бештар ҷамъ овардани мусофирон дар истоғҳо бисёр меистоданд ва дар натиҷа интервали ҳаракат вайрон мешуд. Инчунин, гоҳо ронандагон

ҳаёти мусофиронро зерӣ хатар гузошта, байни худ ба маънои пойга мекарданд, ки ҳоло ин ҳолат низ қомилан бартараф гардид. Илова бар ин, аз иқтисодиёти пинҳонӣ дар ин соҳа ҷилавгирӣ шуд.

— Тартиби навар ба миқдори мусофирқашони ва даромади автобусҳо чӣ гуна таъсир расонд?

— Дар моҳҳои январ–сентябри соли 2025 дар умум ба 298,5 миллион мусофир хидмат расонида шуд, ки ин нишондиҳанда нисбат ба даври мутаносибӣ соли гузашта 68,2 миллион нафар, яъне 29,6 фоиз зиёдтар аст.

Тӯли нӯҳ моҳ аз хидматрасонии автобусҳо 467,2 млрд. сӯм даромад ба даст омад, ки ин низ дар муқоиса бо ҳамин давраи соли гу-

зашта 74,2 млрд. сӯм, яъне 18,9 фоиз бештар мешавад.

Ғайр аз ин, ҳиссаи пардохтҳои электронӣ ба таври назаррас афзуда, ба 99,9 фоиз расид. Дар моҳи сентябри соли 2024 ин нишондиҳанда ҳамагӣ 57,9 фоиз буд.

— Гоҳо ҳангоми ҳаракат дар автобусҳо гувоҳи рейдҳо мешавем, ки пардохти роҳқорӣро назорат мекунанд...

— Ҳоло дар шубҳаи «Назорати сифати хидматрасонии нақлиёт»-и Муассисаи давлатии «Мониторинг ва назорати мусофирқашони шаҳри Тошканд» 41 нафар назоратчи фаъолият мекунанд. Аз ҷониби қормандони ин муассиса дар ҳамкорӣ бо Нозироти назорати нақлиёт бо мақсади муайян кардани мусофироне, ки бидуни пардохти роҳқорӣ дар автобусҳо ҳаракат мекунанд, мунтазам чорабинҳои назоратӣ гузаронида мешавад.

Бояд гуфт, ки тӯли ёздаҳ моҳи соли ҷорӣ аз ҷониби нозирон 19632 ҳолати напардохтани роҳқорӣ ошкор гардида, бар асоси моддаҳои дахлдори Кодекс дар бораи ҷавобгарии маъмурий баённомаҳои маъмурий тартиб дода шудаанд.

— Барои напардохтани роҳқорӣ чӣ гуна ҷавобгарӣ муқаррар гардидааст?

— Дар моддаи 144-уми Кодекс дар бораи ҷавобгарии маъмурий, ки «Ҳаракати бидуни ҷипта дар нақлиёт» унвон дорад, барои бе пар-

дохти роҳқорӣ дар троллейбус, трамвай, автобусҳои дохилишаҳрӣ ва атропоишаҳрӣ, таксиҳои сайрхат сафар қардан, бо худ бор бурдани мусофирон тартиби ҷавобгарӣ муқаррар гардидааст. Дар он гуфта мешавад, ки бидуни ҷипта ҳаракат қардани мусофир дар троллейбус, трамвай, автобусҳои дохилишаҳрӣ ва атропоишаҳрӣ боиси ҷарима ба андозаи аз даҳ як ҳиссаи миқдори ҳисоби базавӣ мегардад. Яъне, шаҳрванд пас аз расмияти баённомаи маъмурий 41200 сӯм ҷарима месупорад.

Бояд гуфт, ки аз моҳи октябри соли ҷорӣ қормандони Муассисаи давлатии «Мониторинг ва назорати мусофирқашони шаҳри Тошканд» бо планшет таъмин гардидаанд. Акнун онҳо метавонанд нисбат ба мусофироне, ки бидуни пардохти роҳқорӣ ҳаракат мекунанд, мустақилона баённомаҳои маъмурий тартиб диҳанд.

Аз ин рӯ, аз мардуми маҳалли ва меҳмонони шаҳрамон хоҳиш мекунем, ки зимни ҳаракат дар нақлиёти ҷамъияти хатман роҳқориро пардохт қунанд. Зеро ин на танҳо уҳдадори ҳуқуқӣ, балки масъ-

улияти шаҳрвандист ва барои бехтар шудани сифати хизматрасонӣ, танзими мунтазами ҳаракати автобусҳо ва рушди инфрасохтори нақлиёт мусоидат мекунанд. Пардохти саривақтии роҳқорӣ имкон медиҳад, ки система устувор қор қунанд, нақлиёти ҷамъияти навосзӣ шаванд ва барои тамоми аҳоли муҳити бехатару қулай фароҳам гардад.

Мусоҳиби Ф. ЮЛДОШЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

ҲАМКОРАМОН БА МАРҲИЛАИ ҶУМҲУРИИ РОҲАТ ГИРИФТ

Дар оғоз таъкид гардид, ки озмони мазкур тибқи қарори Сенати Олий Маҷлис аз 27 апрели соли 2022 «Дар бораи гузаронидани озмонҳои миллии «Бони сол» ва «Фаъоли баробари гендерӣ» роҳандозӣ шуда, ҳамаасола бо мақсади дастгирии намунаҳои фаъолияти иҷтимоию иқтисодӣ занону духтарон, афзунсозии мавқеи онҳо дар ҷамъият, инчунин ба таври шоиста ҳавасманд намудани бонувоии пешқадами фаъоли ва таври аънавай гузаронида мешавад.

Боиси эътироф аст, ки сол то сол теъдоди иштирокдорони озмон меафзоианд. Дар зинаи худони озмони имсола низ аз ноҳияҳои шаҳри Тошканд бонувоии зиёд иштирок карданд ва голибон ба зинаи шаҳрӣ роҳат гирифтанд. Қори иштирокдорони марҳилаи шаҳрӣ доварон аз рӯйи 11 намураи фаъолият

баҳогузорию намура, голибонро муайян сохтанд.

Боиси эътироф аст, ки дар ин озмон қорманди «Овози тоҷик», мудири бахши мактаб ва маънавияти рӯнома Саодат Бекназарова ва низ дар зинаи ноҳиявӣ озмон байни зан-духтарони ноҳияи Сергелий дастболо гардида, ҳуқуқи иштирокдор дар зинаи шаҳрӣ ба даст оварда буд.

Дар зинаи шаҳри озмон низ С.Бекназарова бо баромади хубу дастовардҳои хеш дар соҳаи матбуоту эҷод ба эътирофи ҳаёти доварон сазовор гардид ва роҳқорӣ барои ширкат дар зинаи ҷумҳурий ба даст овард.

Ғолибон бо ташаккурнома ва тухфаҳои ҳоқимияти шаҳр сарфароз гардидаанд.

Ш. ЙҮЛДОШЕВА,
муҳбири худамон.

КРИКЕТ: МАСЪАЛАИ РУШД ВА БЕҲТАР КАРДАНИ ИНФРАСОХТОРИ СОҶА

Крикет аз маъруфтарин намунаҳои варзиш аст ва ба Бозиҳои тобистонаи олимпӣ дохил гаштааст. Алҳол варзиши маъруф дар саросари ҷаҳон беш аз 4 миллиард мухлисони ашшадиди худро доро мебошад.

Тибқи маълумот, марҳилаи рушди крикет дар асри XVIII дар ҷануби ғарбии Англия ва дар асри XIX ва XX дар саросари ҷаҳон паҳн шуд. Аввалин мусобиқаи байналмилалӣ крикет дар таърихи ҷаҳон соли 1844 ва аввалин чемпионати крикети санҷишӣ соли 1877 баргузор шудааст.

Клуби крикети Мелбурн аз ҷониби лордҳо ҳамчун ягона сомон этироф шудааст. Крикет дар асри XVII ба Амрикои Шимолӣ, Ҳиндустон, Австралия, Зеландияи Нав ва Африқои Ҷанубӣ ворид шуд. Айни замон, он махсусан дар бисёр кишварҳои Африқои Ҷанубӣ, Ҳиндустон, Покистон, Шри-Ланка, Бангладеш, Аморати Муттаҳиди Араб, Эрон, Афғонистон, Бритониёи Кабир, Австралия, Зеландияи Нав маъмул аст.

Соли 2019 Федератсияи крикети Ҷаҳон таъсис ёфт ва дар муддати кӯтоҳ дар кишвар 6 дастаи то 13-сола, 14 дастаи то 19-сола, 4 дастаи калонсолон ва 9 дастаи занон ташкил шуданд. Дар шаҳри Тошканд, вилояти Қашқадарӣ, Фарғона, Самарқанд, Тошканд, Сурхондарё, Бухоро ва Хоразм дастаҳои крикет мавҷуданд ва дар давраи гузашта байни онҳо мусобиқаҳо баргузор шуданд. Файр аз ин, дар кишвари мо 2 даста аз мухлисони крикети хориҷӣ, ки дар соҳаҳои гуногун кор мекунанд, ташкил шудаанд.

Федератсияи ҷаҳонии байналмилалӣ роҳ мондааст. Масалан, бо Федератсияҳои крикети Русия, Туркия, инчунин бо сарфароҳонаҳои Ҳиндустон ва Покистон созишномаҳои ҳамкорӣ ба имзо расидаанд. Минбаъд чунин ҳамкорӣ бо Афғонистон ба роҳ монда мешавад.

Дар нишастӣ матбуотӣ, ки дар Маркази матбуоти миллии барпо гардид, масъалаҳои рушди ин намуди варзиш, таъмини омавияти он ва беҳтар кардани инфрасохтори зарурӣ баррасӣ шуданд.

Дар он раиси Федератсияи крикети Ҷаҳон Азиз Мухлиев, котиби генералии Шӯрои крикети Афғонистон Насиб Хон ва намоёндогони воситаҳои ахбори оммавӣ иштирок доштанд. Онҳо оид ба ҳамкорӣҳои судманд бо Шӯрои крикети Осиё ва байналмилалӣ, аз қабили Англия, Ҳиндустон, Покистон ва минбаъд бо Афғонистонро қайд карданд.

Мо бо Афғонистон ҳамкориро ба роҳ мондаем, — иброз дошт Азиз Мухлиев. — Алҳол гурӯҳи крикети Афғонистон дар байни кишварҳои Осиё ҷойи дуумро ишғол менамояд. Навобаста ба шароити кунунӣ сибёӣ ин кишвар доир ба крикет ба натиҷаҳои баланд соҳиб шудааст. Мақсад аз меморандум бо Афғонистон дар аҳдоҳои хизмати услубӣ техникӣ крикет ба дастаҳои рушдфастаи Ҷаҳонистонӣ ёри расондан, ба ҳамаҷониба дастаҳо, ташкилу тартиб ва қоидаҳои бозиҳои маслиҳатҳои услубӣ зарурӣ расондан аст. Ба файр аз ин, гурӯҳи Ҷаҳонистониро ба Афғонистон даъват кардан ё таширифи гурӯҳи онҳоро ба кишвари мо ташкил намуда, гузаронидани дарсҳои маҳорат дар назар аст.

Федератсияи ҷаҳонии крикетро барои ҷалби васеи ҷавонҳо ба ин намуди варзиш анҷом медиҳад. Дар ин робита, тавачҷуҳи асосӣ ба корҳои интихобӣ ва таълимотӣ дар байни ҷавонон равона карда мешавад. Кушодани бахши крикет дар мактабҳои олиӣ тарбияи ҷисмонӣ кишвар ба оммавӣ гардондани ин намуди варзиш омилҳои муҳим мебошад. Таъкид намудан ҷои аст, ки мохи январӣ соли 2021 федератсия аз ҷониби Вазорати тарбияи ҷисмонӣ ва варзиши Ҷаҳонистон ба қайд гирифта шуд. Ин ҳуҷҷат имкониятро барои қорӣ кардани крикет дар мактабҳои варзишии кӯдакон ва наврасонро таъмин мекунад.

Гулҷаҳон КАБИРОВА, хабарнигори «Овози Тоҷик».

ҶАШНИ АДИБ ДАР БОЙСУН

Дар ноҳияи Бойсун ба муносибати 75-солагии Нависандаи халқии Ҷаҳон Аъзамов чорабинии адабии фарҳангӣ баргузор гардид.

Табиати мафтунгори Бойсун бешубҳа ҳар бинандаро ба худ ҷалб мекунанд. Онеро, ки истеъдод дораду мушоҳидакор аст, водор месозад, ки ба даст қалам гираду расомӣ кунанд ва ё дигар асарӣ бадеӣ эҷод намояд. Аз ҳамаи сабаб, ин диёри зебомаърафро сарзамини шоирхез, олимӯ адабпарвар менамояд. Номҳои олимони тоҷик: Муллоҷон Эрақеви Аҳмад Абдуллоев, Рамазони Абдуллоху Раҷабӣ Раҳмонӣ, адибони тоҷик: Саттор Турсунов Иноят Насриддин, Аҳмадшоҳ Маҳмадшоҳ Шодӣ Карим, Раҷабӣ Эҳсонӣ Иzzатulloҳи Кенча, Чафар Муҳаммаду Раҷабӣ Маҳсумзода ва адибони ӯзбек: Шукур Холмиров Эркин Аъзам, Муҳаммад Азиму боз даҳҳо нафари дигарро дар қаламрави Ҷаҳонистону Тоҷикистон имрӯзо ҳам ҳаҷи мешиносанд.

Чунон ки гуфтем, он рӯз Бойсуни зебомаърау адабпарвар аҳли қаламу эҷод ва зинҷи равшанзаминро сарчамӯ намуда буд. Хонаи маданияти ноҳия намуди идона дошт. Зеро дар ин максаби маданияти 75-солагии яке аз адибони соҳибзабаву соҳибқалами Бойсун Эркин Аъзамов, ки бо забони ӯзбекӣ асарҳои пурмазмун эҷод кардааст, васеъ таълил гардид. Дар чорабинии фарҳангӣ, ки бо иштироки аҳли илму адаб, мухлисону ва ихлосмандони қалами бадеӣ, дӯстону қарибон

на адиб баргузор гардид, Шоирӣ халқии Ҷаҳонистон Сирочиддин Сайидӣ, режиссёр Ҷаҳонгир Қосимов, шоир ва носир Эшқобил Шуқру Файрат Маҷид, Журналисти хидматшинондаи Ҷаҳонистон Олим Тошбоев ва дигар намоёндогони илму адаб ширкат варзиданд.

Дар чорабинӣ ҳокими ноҳияи Бойсун Баҳодур Шуқуров аз номи аҳли Бойсун Эркин Аъзамовро самимона табрик гуфт. Мавсуф хидматҳои адибро дар ҷодаи нашу нушӯӣ адабиётӣ ӯзбек алоҳида таъкид намуда, ба асарҳои баҳоӣ баланд дод. Инчунин, адибоне, ки аз Тошкандшар ташири фармуда буданд ва дӯстону қарибони нависанда дар бораи ҳаёт ва мазмуну моҳияти эҷодиёти адиб суҳбаҳои самимӣ ва пурмазмун иброз доштанд. Дар чорабинии фарҳангӣ аз асарҳои адиб порчаҳо низ қироат карда шуд ва дар асоси эҷодиёти ӯ филмҳои бадеӣ намониш дода шуд. Дар маҷмӯи чорабинӣ дар як фазаи дӯстӣ хеле хотирмон ва пурмазмун гузашт.

Олим ПАНЧИЗОДА, хабарнигори «Овози Тоҷик» дар вилояти Сурхондарё.

ДАР ЁЗБЕКИСТОН ИҚТИДОРҶОИ БУЗУРГ БА КОР АНДОХТА ШУДАНД ВА СОХТМОНИ ЯҚ ҚАТОР ИНШОӢТИ НАВИ ЭНЕРҶЕТИКӢ ОҶОЗ ЁФТ

(Аваллаш дар саҳ. 1).

16 неруғоҳи офтобӣ, бодӣ, гармӣ ва обӣ бо арзиши умумӣ 3,3 миллиард доллар ва иқтидори 3,5 ҳазор мегаватт дар Қароқалпоқистон, вилояти Бухоро, Қашқадарё ва Тошканд аз ҷумлаи онҳо мебошанд.

Пас аз ба иқтидори гурра баромадан, ин неруғоҳҳо солана 15 миллиард киловатт-соат неруи барқ истеҳсол хоҳанд кард.

Дар натиҷа, соли оянда ҳаҷми истеҳсоли неруи «сабз» дар кишвар ба 23 миллиард киловатт-соат хоҳад расид. Ин имкон медиҳад, ки эҳтиёҷи солонани аҳолии Ёзбекистон ба неруи барқ гурра таъмин гардад.

Муҳимтар аз ҳама, истифодаи энергияи тоза истеҳсоли газӣ табириро тақрибан ба 7 миллиард метри мукабб коҳиш медиҳад. Ҳамзамон ба ҳаво партофта шудани 11 миллион тонна моддаи зараровар пешгирӣ хоҳад шуд.

Дар байни лоиҳаҳои бақорандохташуда — 10 низоми ниғоҳдори энергия бо ҳаҷми умумӣ 1 ҳазору 245 мегаватт мебошанд. Ин имкон медиҳад, ки дар замонҳои авҷгирӣ сарборӣ ба шабака иловатан 1,5 миллиард киловатт-соат неруи барқ дода шавад.

Илова бар ин, 11 зериствоҳои қалон ва 420 километр шабакаҳои баландшиддат ба истифода дода мешаванд, ки фаволяти устувори низоми энергетикӣ таъмин хоҳанд кард.

Корхонаҳои нави «Angren Energo» оид ба истеҳсоли 15 ҳазор трансформатор ва «Uzhydropower» оид ба истеҳсоли 155 агрегати гидравлиқӣ дар як сол низ дар рушди иқтисодиёт сазми муҳим мегузоранд.

Сарвари давлат зимни суҳбатиаш дар маросими иҷроии иттиҳон кард, ки ин рӯйдодӣ муҳим қадами навбатии амали дар роҳи рушди устувори Ёзбекистон хоҳад шуд.

— Бо дарназардошти афзоиши бо-сурати иқтисод ва болоравии ниғоҳи аҳолий, мо дар соҳаи энергетика ислоҳоти густирда амалӣ менамоем. Дар ин самт мо ду ҳафтагӣ ассосиро муайян кардаем. Якум, таъмини бозғимдод ва бе-фосилаи ҳамаи соҳаҳо ва минтақаҳо бо энергияи барқ. Дуюм, иҷрои ин вазифа асосан аз ҳисоби манбаъҳои муосир, аз ҷиҳати экологӣ тоза ва барқароршавандаи энергия, — иҷро намуд Президент.

Кайд гардид, ки дар чанд соли охир ба соҳаи энергетика 35 миллиард доллар сармояи хориҷӣ ҷалб гардида, 9 ҳазор мегаватт иқтидорҳои нав ба истифода дода шудаанд.

Дар натиҷа ҳаҷми истеҳсоли неруи барқ аз 60 миллиард киловатт-соат дар соли 2017 то 85 миллиард киловатт-соат соли ҷорӣ афзоиш ёфт.

Махсусан муҳим аст, ки неруғоҳҳои офтобӣ ва бодӣ бо иқтидори умумӣ тақрибан 5 ҳазор мегаватт, инчунин неруғоҳҳои барқӣ обӣ бо иқтидори 400 мегаватт ба кор дароварда шуданд. Ҳиссаи энергияи «сабз» дар ҳаҷми умумии тавлид дар ҳамаин сол ба 30 фоиз мерасад.

Файр аз ин, дар бахши ҳусусӣ, хонаводаҳо ва иншооти иқтисодӣ 2 ҳазор мегаватт панелҳои худӣ тақрибан 100 милярд доллар қарздор шуданд. Тақво дар ҳамаин сол онҳо истеҳсоли қариб 2 миллиард киловатт-соат неруи барқро шавандани иловагиро таъмин намуданд. Дар саросари кишвар 69 ҳазор километр шабакаҳои барқ, 14 ҳазор нуқтаи трансформаторӣ ва зериствоҳои баландшиддат тақдид карда шуданд.

Чунин тағйирот ба рушди корхонаҳои ватанӣ тақони пурқувват бахшид. Аз оғози соли истеҳсоли маҳсулоти маҳаллий барои неруғоҳҳо ва шабакаҳои барқӣ масолеҳи сохтмон, конструкторӣ, металлӣ, маҳсулоти кабелӣ ва таҷвизоти электротехникӣ интиқол доданд, инчунин хизматҳои лоиҳақашӣ, муҳандисӣ ва сохтмониро ба маблағи 700 миллион доллар расонданд.

Барои мисол, аввалин неруғоҳи барқӣ обӣ каскади НБО Норин бо иқтидори 38 мегаватт гурра бо истифода аз таҷвизот ва масолеҳи ватанӣ ба кор даромад.

Роҳбари Ёзбекистон таъкид намуд, ки дар ин дастоварду муваффақиятҳои сазми байналмилалӣ бисёр бузург аст.

Сарвари давлат иҷро кард, ки дар панҷ соли наздик бо ҷалби зиёда аз 150 миллиард доллар сармояи хориҷӣ ба истифода додани ҳазор иншооти саноатӣ ва инфрасохторӣ, инчунин таъсиси шумораи зиёдаи ҷойҳои қорӣ баландшиддат дар назар аст.

Барои фароҳам овардани шароити ҷалби барқро ширкатҳо, ки дар самтҳои нави IT, зехни сунӣ ва «интернети аш» фаволяти мекунанд, таъсиси кластерҳои суперкомпютерӣ ва марказҳои маълумот пешбинӣ шудааст.

Фармон ва иҷро

СУҶУРТАИ ДАВЛАТИИ ТИББӢ ЧӢ АҲАМИЯТ ДОРАД?

Дар вилояти Самарқанд бо мақсади таъмини иҷроии Барномаи давлатӣ ва Фармони Президент «Дар бораи чораҳои пайвасти идора додани ислоҳот дар соҳаи тандурустӣ тавассути тақмил додани низоми тандурустии ҷумҳурӣ ва тамоюлҳои хидматрасонии тиббӣ ба аҳолий» бобати ислоҳоти низоми тандурустӣ дар асоси таҷрибаи пешқадами хориҷӣ, беҳтар кардани сифати хидматрасонии тиббӣ ба аҳолий, ташаккул додани низоми муосири кумаки аввалияи тиббию санитарӣ ва ҷорӣ намудани тамоюлҳои нави идоракунӣ дар ин соҳа, қорҳои шоистаи таҳсин амалӣ мегарданд.

Мо дар мавриди қорҳое, ки дар ин ҷода дар шаҳри Самарқанд амалӣ гардиданд, бо сарвари Иттиҳодияи тиббии шаҳри Самарқанд, доктори фанҳои тиб, барандаи ордени «Дӯстлик» Аҳмадҷон БОБОҶОНОВ суҳбат кардем.

— Ба мақсади баланд бардоштани сифат, самаранокӣ ва дастрасии умумӣ расондани кумаки тиббӣ ба аҳолий, тадриҷан ворид кардани системаи суғуртаи тиббӣ ба ин соҳа, фароҳам овардани муҳити рақобатпазирӣ муосир дар бозори хидматрасонии тиббӣ ва васеъ кардани имкониятҳои ҷиҳати ба даст овардани кумаки тиббии кафолатнок ва бо сифат ба аҳолий қарори сарвари давлатӣ аз 12 ноябри соли 2020 «Дар бораи чораҳо оид ба ҷорӣ кардани модели нави ташкили низоми тандурустӣ ва механизми суғуртаи давлатӣ тиббӣ дар вилояти Сирдарё» имзо гардид, — гуфт А.Бобоҷонов.

Бар асоси қарори маърузи тӯли солҳои 2020-2023 дар системаи ниғоҳдори тандурустии вилояти Сирдарё механизми пилоти суғуртаи тиббӣ давлатӣ ҷорӣ шуд ва натиҷаҳо таҳлил гардид. Азбаски ин таҷриба самараноқ ҳуб дод, ҳоло он дар дигар минтақаҳо, аз ҷумла, шаҳри Самарқанд, ноҳияҳои Булунгур ва Иштихон низ роҳандозӣ мешавад ва то охири соли 2026 дар ҳамаи минтақаҳои кишвар татбиқӣ он пешбинӣ шудааст.

Суғуртаи ҳаҷми тиббӣ дар кишварҳои ИДМ ва Аврупо аллақай роҳандозӣ шудааст. Ва инак, солҳои охир дар асоси тавсияҳои Созмони ҷаҳонии тандурустӣ дар сохтори ҳаҷми тандурустии мамлакатамон низ механизми суғуртаи давлатӣ тиббӣ ҷорӣ карда мешавад.

— Қорҳо дар ин самт чӣ гуна ҷараён доранд ва аҳамияти ин низоми дар чист?

— Бояд гуфт, ки имзо гардидани қарори роҳбари давлат аз 5 сентябри соли 2024 «Дар бораи чораҳои татбиқӣ механизми суғуртаи давлатӣ тиббӣ» қорҳое, ки дар ин самт иҷро мешаванд, ба марҳилаи

нави рушд баровард. Мувофиқи ин қарор дар низоми суғуртаи давлатӣ тиббӣ системаҳои иттилоотӣ «Клиникаи электронӣ» ва «Беморхонаи электронӣ» роҳандозӣ шуданд. Қорҳонидани тиббӣ оид ба истифодаи онҳо таҷриба андӯхтанд. Муассисаҳо бо таҷвизот ва воситаҳои шабакавӣ таъмин гардиданд.

Аҳамияти ин низоми дар он аст, ки дар соҳаи тандурустӣ усулҳои воёласта ба натиҷа маблағгузорӣ намудан ҷорӣ мекунанд. Хидматрасонии тиббӣ ва доруворӣ дар доираи суғуртаи тиббӣ бо маблағҳои буҷетӣ давлатӣ амалӣ шуда, аз аҳолий пардохтҳои иловагӣ ситонда намешаванд. Ҳамаи гирифтаҳои хидматрасонии кафолатнок шомиланд, шаҳрвандон бояд дар муҳлатҳои муқарраршуда аз ташхисҳои тиббӣ гузаранд ва ба шифокори оилавии худ ё гурӯҳи духтрон муруҷат намоянд. Дар ин ҳолат, шифокори оилавӣ мувофиқи стандарти таҷвизот ва ташхис роҳро бар мутахассисон ба таври электронӣ медиҳад ва ҳангоми зарурат — ба муассисаҳои табобати бистарикунанда.

Тибқи доруҳати электронӣ, ки аз ҷониби шифокор навишта шудааст, доруворӣ дар доираи баъстаи кафолатнок ба беморон роғон пешниҳод мешаванд ва хароҷоти дахлдори муассисаҳои доруворӣ аз ҳисоби Хазинаи давлатӣ суғуртаи тиббӣ пардохт мегардад.

Умуман, ҷорӣ намудани суғуртаи давлатӣ тиббӣ имкон медиҳад, ки сифати хидматрасонии тиббӣ ба аҳолий беҳтар гардад, ислоҳоти ҷорӣ низоми тандурустӣ ба сатҳи наво барояд, инчунин маблағҳои буҷетӣ самаранок истифода шаванд.

— Аҳмадҷон Султонбоевич, боз

Дар ин замина, ширкати саудии «DataVolt» аллақай татбиқи лоиҳаи сохтмони маркази маълумоти доруи иқтидорӣ 500 мегаватт ро ҳаҷми сармоягузорӣ 3 миллиард доллар оғоз намудааст.

Татбиқи чунин лоиҳаҳои бузург талабот ба неруи барқро ба таври назаррас — ҳадди ақал 1,5 баробар зиёд мекунанд. Дар ин робита Президент ба нахшиҳои минбаъдаи рушди энергетика тавачҷуҳ зоҳир намуд.

Якум, барои қоне намудани афзоиши талабот ба неруи барқ то соли 2030 зиёда аз 17 ҳазор мегаватт иқтидорҳои энергетикаи барқароршаванда бо истифода дода мешаванд. Дар натиҷа ҳиссаи энергияи «сабз» дар ҳаҷми умумии тавлид то 54 фоиз расонда мешавад. Барои ҳамгирони иқтидорҳои наво ба низоми ягонаи энергетикӣ 6 ҳазор километр ҳаҷми баландшиддати интиқолий барқ сохта мешаванд. Аллақай соли оянда гузоштани 1 ҳазор километр чунин хат ва сохтмони зериствоҳо бо иқтидори 6 ҳазор мегаватт дар назар аст.

Дуюм, густириши ҷалби сармояи хориҷӣ дар асоси шарикӣ давлат ва бахши ҳусусӣ. Аз соли ҷорӣ принсипҳои шарикӣ ҳусусӣ на тақво дар истеҳсоли неруи барқ, балки дар таъминоти он низ татбиқ мегарданд.

Аз ҷумла, бо ширкати туркӣ «Akse Elektrik» оиди ба идоракунии ҳусусӣ суғуртаи шабакаҳои барқии минтақии Самарқанд созиш ҳосил шудааст.

Ширкати шабакаро ба идоракунии амалиётӣ мегардад, ба навоҷи сармоягузорӣ мекунанд ва талафотро ду баробар коҳиш медиҳад, ки дар натиҷа солона ба ҳисоби миёна 20 миллион доллар сарфа мегардад.

Ба ҳамаин монанд, соли оянда ба сармоягузории идоракунии шабакаҳои барқии вилояти Қизилқоғи ва Сирдарё ва соли 2027 — Намангон ва Тошканд пешниҳод карда мешаванд.

Сеюм, дастгирии фаволий гузарии ба манбаъҳои алтернативӣ энергия.

Дар соли наво дар 300 маҳалла дар асоси кооператсия неруғоҳҳои офтобӣ бо иқтидори умумӣ 107 мегаватт насб карда мешаванд. Ин ташаббуси иқтисодӣ имкон медиҳад, ки 30 ҳазор оилаи камбизоат бо энергияи «сабз» солҳои шуда, изофаи онро ба шабака интиқол диҳанд ва даромади иловагӣ ба даст оранд.

Соҳибқорон дар ҳамаин сол 40 мегаватт неруғоҳҳои хурд ва микроНБО сохтанд. Дар натиҷа 120 миллион киловатт-соат неруи барқ истеҳсол шуда, худӣ соҳибқорон манбаи нави даромад ба даст оварданд.

Соли оянда боз 65 мегаватт неруғоҳҳои хурд ва микроНБО сохта мешаванд, ки таъминоти барқӣ 80 ҳазор хонаводаро ба таври ҷиддӣ беҳтар мекунанд.

Ҷаҳорум, дар қорфронии иқлимӣ COP-30, ки дар Бразилия баргузор шуд, Ёзбекистон дар доираи Созишномаи Париж уҳдадорӣ муҳим то соли 2035 то 50 фоиз коҳиш додани иҷроӣ гази ғулхонаиро ба зимма гирифт.

Дар ҳамкорӣ бо Бонки ҷаҳонӣ бори аввал татбиқи лоиҳаи инноватсионии «iCraft» оғоз гардид, ки дар доираи он 23 миллион тонна кам шудани партовҳои ғулхонаи Ёзбекистон ба ҳисоб гирифта шудааст. Низоми воҷобӣ қорбон дар бозори байналмилалӣ ба кор дароварда шуд.

Кайд кардан зарур аст, ки тақво дар ҳамаин сол 17 қорхонаи бузургӣ саноатӣ ба низоми байналмилалӣ сертификатсияи энергияи «сабз» гузаштанд. Дар ду соли наздик теъдоди чунин қорхонаҳо то 100 расонида мешавад.

Панҷум, рушди шарикӣ бо кишварҳои ҳамсоя дар самти фароҳам овардани бозори ягонаи энергетикӣ.

Соли оянда маблағгузории лоиҳаи неруғоҳи барқӣ обӣ Қамарота-1 дар ҳамкорӣ бо Қирғизистон ва Қазоқистон бори истифодаи самаранок ва муштараки потенциалӣ гидроэнергетикӣ минтақа оғоз мегардад.

Сарвари давлат инчунин саъю талошҳои қатъии роҳбарияти Озарбойҷон ва Қазоқистонро дар доираи лоиҳаи таъсиси долони «сабз» бори содироти неруи барқ ба Аврупо махсус таъкид намуд.

— Ҳамаи лоиҳаҳо, ки имрӯз мо оғоз менамоем, манбаи рушди устувори иқтисодӣ гардида, барои наслҳои оянда имкониятҳои наво фароҳам мегардад. Ба шарофати чунин қадамҳои ҳадафманд мо ҳатман низоми муосири энергетикӣ наво ташаккул хоҳем дод, — таъкид намуд Роҳбари кишвар.

Дар анҷом, бо паҳн намудани тугмаи рамзӣ, Президенти Ёзбекистон ба қорӣ 42 иншооти энергетикӣ ва сохтмони 21 лоиҳаи наво оғоз бахшид.

Ў.А.

Чӣ гуна афзалиятҳои онро метавонед зикр кунед?

— Дар натиҷаи роҳандозии ин низоми масъулияти қорандони соҳаи наво бамаротиб зиёд мешавад. Онҳо кӯшиш мекунанд, то ба ёри нахустини тиббӣ бештар диққат кунанд. Инчунин, табииони соҳибтаҷрибаи оилавӣ, ҳамшираҳои шафқат низ зуд-зуд ба хонаводаҳои қорфтодагон рафта, онҳоро муоина менамоянд ва агар зарурат бошад, бори табобат ба шифохона роҳат медиҳанд.

— Аз рӯйи ин масъала ба аҳолий чӣ гуна маслиҳатҳо медиҳед?

— Ҳоло тақво дар шаҳри Самарқанд 22 поликлиникаи оилавӣ фаволят доранд. Аксарӣ онҳо бо таҷвизоти замонавӣ таъмин гардидаанд ва мардум метавонанд дар онҳо аз хидматҳои тиббии роғон беминнат истифода баранд. Яке аз мақсадҳои асосии суғуртаи давлатӣ тиббӣ низ дастгирии табакҳои камбизоат, фароҳам овардани шароити муосир бори онҳо бобати истифода аз хидмати босифати тиббӣ мебошад.

Шаҳсон, ки суғуртаи давлатӣ тиббӣ доранд, метавонанд дар асоси роҳати духтронии оилавӣ бори маслиҳату машварат назди мутахассисони соҳаҳои гуногун раванд, аз муоина гузаранд, намудҳои муайяни доруворӣ аз доруҳона роғон ба даст оранд. Бояд гуфт, ки дар суғуртаи давлатӣ тиббӣ бори муосир ягон гуна меъёр, яне маҳдудият муқаррар нашудааст ва хароҷоти табобат қорилан аз ҳисоби давлат пардохт мешавад.

Ҳамчун маълумот метавонам гуфт, ки дар шифохонаи марказии шаҳр қариб 20 ҳазор нафар беморон табобат гирифта, аз онҳо беш аз 14 ҳазор нафар бо воситаи суғуртаи дав-

латӣ тиббӣ саломатии худро барқарор карданд.

Ин аз он гувоҳӣ медиҳад, ки роҳандозии суғуртаи давлатӣ тиббӣ арзиши хизматрасонии тиббиро сабук, таъҷили, роғон карда, бори коҳиш нафътани иқтисоди оила мусоидат менамояд.

— Ҳоло дар Ёзбекистон рақамгардонии соҳаи тиббӣ теъдиди мута-шакилона идора доранд...

— Ин талаби замон аст. Бо дастгирии ба ҷонибдорӣ Вазорати тандурустӣ ва ҳокимияти вилоят дар иттиҳодияи мо ба масофаи 20 ҳазор метр ноқилҳои интернетӣ қашида шуд ва беш аз 800 компютери замонавӣ тақдим гардида, ҳар як шифокор ва парастор бо воситаҳои техникӣ таъмин шуданд.

Сарвари давлат зимни таширифи бо фаволятии марказҳо шинос шуда, дар назди мо вазифаҳои таъхирнопазир гузоштанд. Аз ҷумла, зарурати дастрасии давлат тавассути рақамсозӣ ба ҳамаи маълумоти тахлилӣ, ки ба соҳаи тандурустӣ воёластанд, таъкид карданд. Воқеан, ин омил воситаи афзалиятҳои рушди соҳаи тиб, тақсироти дурусти маблағ ва захираҳо, танзими гардиши воситаҳои доруворӣ ва решакан намудани фасод хоҳад шуд.

Ба масъалаҳои таъмини шафқофият ва танзими дурусти тақдими доруворӣ, инчунин соддагардонии раванди иҷозатномадиҳӣ низ диққат карда шуд. Албатта иҷрои ин супоришҳо сатҳи хидматрасонии тиббиро боз беҳтар ва босифаттар мекунанд.

Суҳбатро Зоҳир ҲАСАНЗОДА, хабарнигори «Овози Тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

8 декабр – Рўзи қабули
Конститутсияи Ҷумҳурии Ўзбекистон

САРҚОНУНИ ЎЗБЕКИСТОН — ПОЙДЕВОРИ ИСТИҚЛОЛ ВА АДОЛАТ

Конститутсия ин танҳо маҷмӯи қонунҳо нест, балки боз организи- ми зиндаест, ки руҳи миллат, саъю кўшиш ва хувиятҳои ўро инъикос менамояд. Дар Ўзбекистон, пас аз дарёфти истиқлол барои сохтори давлати ҳуқуқбунёди демократӣ таҳкурсии мустақкам гузошта шуд. Ин таҳкурсий Сарқонун буд, ки 8 декабри соли 1992 қабул гардид. Дар ин маврид бояд зикр намуд, ки таҳрири нави Сарқонун- ни мо 30 апрели соли 2023-юм дар пояи раёипурсий қабул шудааст.

Инак 33 сол боз он қонуни оли- ву асосии мамлакат мебошад ва асосҳои сохтори давлат, ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандон, ҳамчунин равандҳои ҳамкориҳои тарафайни байни давлат ва ҷамъиятро му- шаххас менамояд. Қабули Сарқо- нун дар таърихи навини Ўзбекист- он воқеаи муҳим гардид, кафо- лати бунёди давлати озоду демок- ратӣ шуд.

Қорқарди Қонуни Асосӣ дар шароити баррасии васеи ҷамъи- ятӣ баргузор гардид, ки имкон дод фикру ақидаи табақаҳои гу- нуғони аҳолий ба инобат гирифта шавад, дар он ҳамчунин равандҳои мустақкам карда шуданд, ки ба манфиатҳои милли чавобгӯ ва ба меъёрҳои байналхалқӣ мувофиқ буданд.

Бояд гуфт, ки Сарқонуни Ўзбе- кистон ба як қатор равандҳои пой- гоҳие, ки муҳтаво ва самтҳои онро муайян мекунад, таъяс менамояд. Истиқлол ва демократия аз ҷум- лаи ин равандҳо ба шумор мера- ванд. Яъне Ўзбекистон давлати ҳуқуқбунёди демократие эълон гардид, ки дар он халқ манбаи ягонаи ҳокимият аст. Ин маънои онро дорад, ки ҳуқумат аз тариқи мақомоти намояндагӣ, ки халқ ин- тихоб кардааст, идора мешавад ва мувофиқи қонун амал мекунад.

Ҳуқуқ ва озодиҳои инсон низ аз ҷумлаи самтҳои муҳими Сарқонун ба шумор мераванд ва маҷмӯи ва- сеи ҳуқуқу озодиҳои инсон, аз ҷумла ҳуқуқ барои ҳаёт, озодӣ, дах- лнопазирии шахсӣ, озодии сухан ва виҷдон, эътиқоди динӣ, ҳуқуқ барои таълим, меҳнат, истироҳат, ҳифзи тандурустӣ ва ғайраро дар- бар мегирад. Қайд кардан зарур аст, ки давлат ҳифзи озодии шаҳ- рвандонро низ ба зиммаи худ ме- гирад ва ҳамчунин барои татбиқ-

созии онҳо шароит фароҳам мео- варанд.

Адолат ва баробарӣ низ аз ҷиҳатҳои фароғирфтаи Сарқонун мебошанд. Қонуни Асосӣ бароба- рҳуқуқии тамоми шаҳрвандонро дар назди қонун ва суд, новобас- та аз ҷинс, наҷод, миллат, забон, дин, ваъзи иҷтимоӣ ва ҳолатҳои дигари онҳо ҳимоя менамояд.

Равандҳои адолат дар тамоми қоидаҳои Қонуни Асосӣ, ки ба таъ- мин сохтани суди одил ва ҳифзи манфиатҳои ҳар як инсон ниғаро- нида шудаанд, инъикос гардида- анд.

Сарқонуни Ўзбекистон як ҳуҷҷати одӣ нест, балки саъю кўшишро ба мунтазам тақмил ёфтан ва мутобиқшавиро ба ша- роитҳои тағйирёбанда инъикос менамояд.

Таҳрир ва иловаҳои даврӣ, ки бо дар назардошти ваъзиятҳои муқарраршуда ворид карда ё қабул карда мешаванд, имкон ме- диҳанд, ки Қонуни Асосӣ таҷдид гардад, ба он вазифаву даъватҳои на- ве, ки дар назди мамлакат ис- тодаанд, чавобгӯ бошад. Ин тағй- ирот ба таҳкими минбаъдаи идо- раҳои демократӣ, вусъатдиҳии ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон, ба баланд бардоштани сифат ва са- маранокии идораи давлатӣ ниғаро- нида шудаанд.

Сарқонуни Ўзбекистон танҳо ҳуҷҷати ҳуқуқӣ нест, балки таҷас- суми саъю кўшиши халқ ба озодӣ, адолат ва ҳаёти сазовор мебошад.

Вай санги маҳаки давлатдорӣ буда, ки роҳи рушди мамлакатро муайян мекунад ва ба ҳар қадам шаҳрванд ҳуқуқи озодиро кафолат ме- диҳад.

Дар қардан ва эҳтиром гузош- тан ба қоидаҳои Сарқонун, ҳам- чунин иштироки фаъоли шаҳрван- дон ба татбиқсозиву ҳифзи он га- равии бунёди Ўзбекистони муқта- дир, демократӣ ва шуқуфон аст. Вай асосест, ки оянда дар он бунёд меёбад ва дар он ҳар як ин- сон худро беҳавфу хатар, озод эҳсос мекунад, барои амалии на- мунаи мақсад ва орзуҳои худ имко- ниятҳои баробару мусовӣ дорад.

Ораш АКАБОВЕВ,
донишҷӯии соли чоруми
Донишгоҳи давлатии
забонҳои ҷаҳони Ўзбекистон.

Табрик

ҶАМОАИ ИТТИҲОДИЯИ ТИББИИ ШАҲРИ САМАРҚАНД

ТАМОМИ МАРДУМИ
КИШВАРО БО

33-ЮМИН
СОЛГАРДИ

**РЎЗИ ҚАБУЛИ КОНСТИТУТСИЯИ
ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН
СИДҚАН ШОДБОШ МЕГ'УД**

*Дар ин рўзи муҳиму идона барои ҷамаи ҳамватанон саломатии қавӣ, бахту саодат,
зиндагии осуда ва ба Ўзбекистони азизамон оромиву суботро орзу дорем.*

ҶАШНИ САРҚОНУН МУБОРАК!

ҚОНУНИ АСОСӢ — САНАДИ РОҲНАМО

**Таҳти ҷунин унвон бо ташаббуси
Бунёди фарҳанги тоҷикони шаҳри
Тошқанд «Ориёно» бахшида ба
Рўзи қабули Конститутсияи
Ўзбекистон суҳбати мизи гирд
доир гардид. Дар он аъзои фаъоли
ҷамъияти «Ориёно» бо ҳузур
ҳуқуқшинос, сарвакили ширкати
адвокатӣ Содирҷон Толибзода
перомунӣ Қонуни Асосӣ ва
мазмуну мундариҷаи он баҳсу
мунозира ва андешаронӣ карданд.**

Содирҷон Толибзода та- ваҷҷуҳи ҳозиринро бештар ба бандҳои аз Қонуни Асосӣ ҷалб намуд, ки дар робита бо миллатҳои гуноғони мас- кун дар ҷумҳурий асосҳои қонунӣ ва ҳуқуқиро фароҳам овардаанд. Ӯ, аз ҷумла, из- ҳор дошт: «Барои мисол, халқи тоҷик баробар бо мил- латҳои дигар аз ҳар гуна имтиёз ва дастовардҳои

қонунӣ бархурдор аст. Ҳар як падару модар ҳақ дорад ба фарзанди худ номи зе- бои тоҷикӣ гузорад, дар зод- номаи ӯ бо сарбаландӣ мил- латашро тоҷик сабт кунанд, барои таҳсил ба забони мо- дарӣ шароити мусоид фа- роҳам оварад ва тамоми имконотро ҷиҳати худшино- сии миллий ва ҳифзу пеш- бурди расму оинҳои миллий

дар ихтиёри ӯ гузорад. Ҳар касе, ки дар ин руҳия бу- зург мешавад, ҳақ гоҳ на ба миллат, на ба Ватан хиёнат мекунад. Танҳо дар заминаи омӯзиш ва муҳаббат ба за- бону фарҳанги аҷдоди худ тарбият ва камолёбии ин- сони хушахлоқ ва содиқ им- конпазир аст».

Ҳуқуқшинос ҳамчунин ёдрас намуд, ки Конститут- сия ба фаъолияти озод ва соҳибихтиёрии сомонҳои ғайридавлатию ғайрити- қорӣ кафолат медиҳад. Ин гуна сомонҳо ҳақ доранд дар ҳар гуна ҷомеаи демок- ратӣ ба ҳуқуқи инсон ва ма- вқеи ҷамъиятии одамон ра- сидуагӣ кунанд, алалхусус дар бедории миллий, ҳифзи анъанаҳои роиҷ ва рушди илму фарҳанги мардумӣ нақши босазо дошта бо- шанд. Аз ҷумла, дар шаҳ- рҳо ва вилоятҳои кишвар марказҳои миллию фарҳан- гии тоҷикон метавонанд

ҷиҳати кушодани мактабҳо, театрҳо, муассисаҳои таъбу нашр, барномаҳои радио ва телевизион, дар кулл, ҳар ҷи барои парваришу омӯзиши мардум лозим аст, мусоидат ва ҳамко- риҳои судмандро бо маҳал- лаҳо ва дастгоҳҳои давлатӣ ба роҳ монанд.

Қоршинос суханронии худро дар суҳбати «мизи гирд» ҷунин хулоса кард: «Қонуни Асосӣ олитарин санади ҳар як кишвар ба шумор меравад ва ба тан- зими қонунҳои дигар роҳ- намоӣ мекунад. Он моҳия- ти сиёсат, сохтор, ҷойгоҳ ва худуди қудрати сиёсии дав- латро таъйин месозад ва ба ҳуқуқи ихтиёротии шаҳр- вандон замонат медиҳад. Ҳақ қонуне набояд бо Қону- ни Асосӣ, ки номи дигари он Конститутсия аст, му- ғойират дошта бошад».

**Юнуси
ИМОМНАЗАР.**

ҶАМОАИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ САМАРҚАНД

ҶАМАИ СОКИНОНИ ЎЗБЕКИСТОНИ АЗИЗРО БО

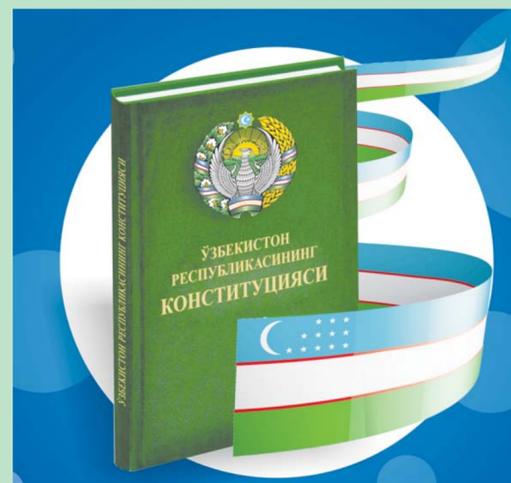
**РЎЗИ САРҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН,**

КИ ИМСОЛ

33

*сол пур мешавад,
табрик менамояд!*

**Бигузур, Ватанамон
осуда, осмонамон
мусаффо, рўзгорамон
боду фаровон ва ин рўз
барои ҷамаи ҳамватанон
муборак бошад!**

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.

**Рўзнома дар компютерхонаи идора
ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардид.**

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервали
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома
ба мактубҳои интишорнашуда чавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти
Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-1228.
Адади нашр 3676. Ҳаҷм 2 ҷузъи чопӣ.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

1 2 3 4 5 6

Мухаррири
навбатдор:
А. Субҳонов.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.
Мувофиқи чадвал —
21.00
Ба чоп суғурда шуд —
04.00

Нишонии мо:

100011 ш. Тошқанд,
кўчаи Навоӣ, 30, ошёнаи 4.
Телефонҳо: қабулгоҳ: +99855200337;
Котибот: +99855200336.
Факс: +99855200337.
сайт: <http://ovoztojik.uz/>, e-mail:
ovoztoji@umail.uz, ovozti@list.ru
Индекси обдуна 170.
Матбааи таъбу нашри Ширкати саҳомии «Шарк».
Нишонии корхона: кўчаи Буюк Турон, хонаи 41.